

ABONAMENTUL

Pe un an . 24 Cor.
Pe un jum. . 12 "
Pe o lună . 2 "

Nrul de Duminică

Pe un an . 4 Cor.
Pentru România și :
America . . 10 Cor.

Nrul de zi pentru Ro-
mania și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACTIA
și ADMINISTRAȚIA
Miksa utca 2—3.

INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.

Manuscripte nu se în-
poiază.

Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Unui preot materialist.

Socot a nu face un lucru de prisos răspunzând pe această cale scrisorii d-tale, de un cuprins ciudat și neașteptat. Mă întreb, ce rost are, în Bihor, un preot cu pregătiri frumoase, acolo unde existența lui nu-i asigurată, unde multă activitate nu se poate desvolta, căci nu-i cu cine, unde clasa noastră cultă e așa de puțin număroasă, și ea nu dă un semn de viață publică mai îmbucurătoare, o muncă culturală intensivă.

Adevărat, că la noi stările sunt cu mult mai rele ca în alte părți, dar tot nu înțeleg, cum ai putut ajunge la concluziuni așa de ciudate, fiind și d-ta un fiu al Bihorului, cunoscător al durerilor noastre, al traiului nostru trudit.

Adevărat, la noi sunt multe de împlinit! Că până acum nu s'a făcut ce era de făcut este a se atribui D-voastră, care profesai și-ați profesat astfel de păreri greșite. Dintre mulți tineri inteligenți, cu pregătiri frumoase, născuți în Bihor, după ce au mântuit studiile teologice în Arad, nu s'au mai gândit la suferințele poporului de aici, decât foarte puțini, partea covârșitoare făcând o goană nebună după parohii »grase« prin Banat sau Arad, așa că contingentul cel mai mare de preoți din acele părți se recrutează numai din Bihor.

Iar Bihorul a rămas condus de preoți cu pregătiri inferioare, cari deși au tot devotamentul pentru chemarea lor preoțească, totuși în viața publică n'au putut să tragă în cumpănă așa de mult, fiind nevoiți să

vedea mai mult de daraverile vieții casnice și de frământările existenței.

Ce poate face însă un preot cu pregătiri mai înalte? Dispunând de un capital intelectual mai însemnat, fiind condus de idei mai largi, având și ambiție și devotament, aici va afla un vast teren de activitate, chiar și în satul cel mai ascuns printre crepăturile munților. La noi nu sunt nici știutori de carte, nici cântăreți de strană. N'avem nici biserici, nici școli corespunzătoare, îndeosebi în părțile Vașcăului, Beiușului, Beliului și pe Crișul repede. N'avem coruri bisericești, nici reuniuni de cântări! Insoțiri economice, societăți de consum, tot așa.

Îți trebuie un teren de activitate mai vast decât acesta? Unde dorești să dezvolti activitate, o vei putea, numai bunăvoință să fie. Nu ating activitatea pastorală a preotului, aici mai edificatoare ca ori și unde. Căci mai iute pătrunde cuvântul lui D-zeu la inima omului întristat și trudit, decât a bogatului îmbuibat.

Ajunge să faci numai o parte din cele sus atinse și vei merita pe drept, numele de preot român și părinte sufletesc.

Vorbești de existență. Așa săraci cum suntem și deși suntem dotați și din partea statului, ce e drept, mai slab, ca voi cei din parochiile bune, tot n'am făcut nici o rușine nici neamului, nici bisericii, și nu ne-a lăsat conștiința de oameni cinștiți să pângărim cele mai scumpe interese ale neamului nostru. Am văzut însă că unde preoțimea era robită de sunetul amăgitor al banului, acolo unde existența materială

e socotită ca primul punct din activitatea unui preot, și cauza românească și cinstea clerului a fost tirată în noroi.

Dar bine înțeles într'o biserică cu o disciplină severă, nu s'ar putea întâmpla așa lucruri triste ca la noi.

Vei fi auzind și d-ta de legile din Marea lui Bismarck, străduința lui de-a subjugă biserica catolică. Trebuiau legi mai draconice ca acelea? Totuși disciplina și solidaritatea clerului catolic, care a fost aruncat în temnițe cu episcopii lor cu tot, au adus biruinți bisericii catolice.

O disciplină a clerului la noi, ar da înflorire bisericii ortodoxe, care hotărât n'ar fi batjocorită, nici umilită, cum se întâmplă de-o bucată de vreme chiar prin o parte dintre D-voastră preoții cu existență materială sigură.

Va să zică activitatea intensivă a unui preot nu e împiedicată în totdeauna de sărăcie și de condițiile slabe de existență, ci și de intențiunile preotului. Dacă ele sunt bune și activitatea lui va fi roditoare, iar dacă intențiunile vor fi rele, va deveni și el pentru neam și biserică un element de prisos.

Și iarăși e adevărat că dotațiunea din partea statului e și un mare ajutor pentru preoții din parochiile sărace, căci venitul de azi nu-l mână pe preot la coasă și la plug c-il chiamă în rândul oamenilor de greutate în viața socială și culturală. Dar acest ajutor nu e de durată lungă și în multe locuri încătușează sufletul. Pentru încunjurarea multor jigniri aduse preotului, forurile

FOIȚA ZIARULUI «TRIBUNA».

Edmondo De Amicis.

I N I M A.

Virtute civilă

La unu după prânz, eram împreună cu profesorul nostru înaintea palatului primăriei, ca să vedem dându-se medalia de virtute civilă unui băiat care a scăpat pe altul din fluviul Po.

Pe balcon fălăia un steag mare tricolor*).

Am intrat în curtea palatului.

Ce de lume! În fund, era o masă acoperită cu un postav roșu, cu multe hârtii d'asupra; și dincolo de masă, un șir de scaune poleite, pentru primar și pentru consilieri. Aproximativ primăriei erau îmbrăcați în haine albastre cu pantaloni scurți și cu ciorapi albi. În dreapta curței, era înșirat un pluton de gardă, cu decorații și lângă acesta un pluton de finanțieri, pompieri în mare ținută, și o mulțime de alți soldați, fără arme, veniți numai ca să vază: cavalerie, bersaglieri, artilerie. Noi, cu profesorul nostru, ne îngheșuiam într'un colț al curței, unde mai erau și alți băieți din alte școli, cu profesorii lor, iar lângă noi erau vre-o 20 de băieți din popor, cari râdeau și vorbeau tare și se cunoștea că sunt din

Borgo Po, toți prieteni cu acela care va lua medalia. Sus, la ferestre, erau funcționarii primăriei; în balconul bibliotecii era grămădită multă lume, iar în cellalt, care este d'asupra porții, erau o mulțime de fete și fete de militari, cu voalurile lor albastre. Par'că erau la teatru! Toți erau veseli, și se uitau mereu spre masa din fund, să vază de nu vine primarul. Muzica cânta încet în fundul curței. Pereții erau luminați de soare. Ce frumusețe!

De-odată lumea din curte, din balcoane, din ferestre începu să bată din palme.

Eu mă ridicai în vârful degetelor ca să văd mai bine.

Lumea care sta îndărătul mesei se dădu la o parte și făcu loc unui om și unei femei. Omul ținea un băiat de mână: acela care scăpase dela inec pe copil.

Omul era tatăl său, un zidar îmbrăcat în haine de sărbătoare. Femeia era mama sa, bălană și mitilică, îmbrăcată cu o rochie neagră. Băiatul, mărunțel și bălan, era îmbrăcat cu o haină cenușie.

Când văzură toată lumea aceia și când auziră toate aplauzele, rămaseră toți trei pe loc, nîn-drăznind nici să se uite, nici să se miște. Un aproad al primăriei le făcu loc lângă masă, la dreapta.

O clipă toți tăcură, apoi, lumea începu iar să aplaude. Băiatul se uită în sus, la ferestre, pe urmă la balconul *Fetelor de militari*. Sta cu pălăria în mână și s'ar fi zis că nu pricepe bine

unde se află. Mi-s'a părut că seamănă cu Coretti, dar era mai roșu. Tatăl și mama lui se uitau ținută la masă.

În timpul acesta, băieții din Borgo Po, cari erau lângă noi, se ridicau în vârful degetelor, îi făceau semne că să-i vază și-i strigau încetișor: — *Pin! Pin! Pinot!* — Tot strigându-l, băiatul a auzit, se uită la ei, și zîmbi ascunzându-se după pălărie.

Se auzi strigând »drepti!« și gardiștii toți luară poziția: intră primarul urma de mulți domni.

Primarul, cu părul și mustățile albe și cu o eșarpă tricoloră se așeză în picioare lângă masă; ceilalți domni se așezară în spatele și în jurul său.

Muzica tăcu; primarul făcu un semn, și se făcu tăcere.

Apoi începu să vorbească. La început nu pricepu tocmai bine ce zicea, dar înțelesei că povestea fapta băiatului. Din ce în ce, glasul lui se făcea mai tare și se răspândea așa de limpede că nu mai pierdai nici o vorbă.

— ...După mal, când a văzut pe copil sbătându-se în riu, copleșit de apa și de frica morții, băiatul se desbracă într'o clipă, fără să mai stea de gânduri. — Te înecil îi striga lumea; — el nu răspunse; îl apucară să-l oprească, el se smulse din mâinile lor; îl strigară pe nume, el se și aruncase în apă. Fluviul venise mare și pericolul era de moarte, chiar și pentru un bărbat. Dar băiatul se aruncă în spre moarte cu toată puterea corpului său mic și a inimei

*) Tricolorul italian este: roșu, alb și verde. (Nota traducătorului.)

noastre competente deja de pe acum caută modalități să se creeze un fond cultural pentru preoțimea și învățătorimea noastră. Din acel fond să se ajute în rândul întâi cei persecutați pentru cauza națională.

Am ținut să fixez aici toate acestea, cerând să înlătur nedumeririle ce le ai față de preoții din Bihor și față de activitatea lor, arătând totodată că nu aveți motiv să fugiți de pământul care v-a crescut, ci din contră, să veniți ca să-l cultivați.

Aceasta este o datorie!

Un preot din Bihor.

»Un document de inconștientă națională«. Așa numește »Sieb. Deutsches Tagblatt« cu dreaptă indignare numărul de reclamă pentru Ungaria publicat de marea revistă germană »Leipziger Illustrierte Zeitung«. E un număr special plinit cu multe zeci de mii de coroane, cu un lux și o mare bogăție de ilustrații și cu un lung text lămuritor asupra Ungariei către care vrea să atragă atenția străinilor. Dar toate numele de localitate în text și sub ilustrații sunt absolut ungurești și abea într'un singur caz Sibiu este numit Hermannstadt, dar numai în paranteză lângă numele unguresc. În text se spune d. ex. că »deși în Bănat locuiesc covârșitor germani, români și sârbi totuși munca culturală ungurească i-a întipărit pecetia« și în alt loc se tăgăduiește orice știre despre asuprirea germanilor. »Reichspost« de asemenea infierează lipsa de conștiință a revistei germane care publică de dragul gheșefului minciunile și mistificările acestora.

Discuții în Reichsrat asupra politicii monarchiei. În ședința de ieri a camerei austriace, deputatul Romanciuc a rostit un interesant discurs asupra politicii monarchiei. Remanciuc a spus că dela înființarea dualismului monarchia a urmărit o politică foarte greșită, bazându-se exclusiv numai pe unguri, germani și poloni. Monarchia și-a greșit misiunea cu desăvârșire, deoarece a pierdut din vedere interesele de viață națională ale celorlalte popoare. Numai întemeiându-și politica pe libertatea națională, deopotrivă ocrotită și promovată, a tuturor popoarelor cari o alcătuiesc, va putea să se cimenteze im-

sale mari; ajunse și apucă pe copil care se dase la fund, și-l trase în sus; se luptă voinicește cu valurile cari voiau să-l răpească și cu copilul care se agățase de el și de mai multe ori se dădu la fund, dispărând sub apă și venind iar la suprafață cu sforțări disperate. S'a luptat nu ca un copil care scapă pe altul, ci ca un om, ca un tată care luptă să scape pe fiul său, care este singura lui bucurie.

În sfârșit, Dumnezeu n'a vrut ca această măreață faptă să nu fie încoronată de succes. Băiatul curajos, smulse riului furios pe copilul ce era să se înece, îl duse la mal ba chiar împreună cu lumea ce se găsea acolo, îi dădură primele ajutoare. După aceea se întoarse acasă liniștit, povestind părinților ceea ce făcuse, fără să-și dea seamă de marea sa faptă. Domnilor! Este frumos și înălțător eroismul unui bărbat, dar când în loc de bărbat este un copil, un copil care nu știe ce este ambiția, un copil care trebuie să aibă cu atât mai multă îndrăzneală cu cât are mai puțină putere decât un bărbat; un copil dela care nu se cere nimic, care nu este obligat la nimic, care ne apare nobil și măreț nu când îndeplinește dar numai când înțelege și recunoaște sacrificiile celorlalți; la un astfel de copil, eroismul este divin. Nu mai am nimic de spus. Ar fi de prisos să mai aduc laude unei măreții atât de simple. Iată-l aci, pe salvatorul neprețuit. Soldați, salutați-l ca pe un frate; mame bincuvântați-l ca pe un fiu;

periu Habsburgic și să-și împlinească misiunea în viitor. Sistemul de până acum a apăsător mai greu asupra rutenilor. Populația ruteană din Ungaria e în ultima ipostază a desnaționalizării, iar cea din Galiția e dată pradă polonilor. Rutenii vor combate toate guvernele, până când acestea nu vor da semne că se preocupă de prefacerea fundamentală a politicii monarchiei.

Deputatul creștin-social, Scheicher, spune că Austria și-a pierdut dreptul la existență, deoarece nu promovează deopotrivă interesele naționale ale popoarelor ei. Numai înființându-se statele de est, se va putea porni procesul de liberare a naționalităților apăsate și atunci ungurii vor trebui să cedeze

E semnul vremii, că spiritele în Austria sunt tot mai mult frământate de soarta nefirească a popoarelor din monarchie și că în același timp apar harte zugrăvind o nouă configurație a ei în viitor.

Turburările din Triest. Ieri au avut loc în Triest balotagiile alegerilor comunale. Agitația a fost foarte mare între sloveni și italienii naționaliști, pe când socialiștii au ajutat pe sloveni. Naționaliștii mazziniani trecând în fața palatului societății lor, dintr'o neînțelegere s'a tras un foc din palat asupra lor, crezându-se că sunt sloveni. Glonțul de revolver a atins pe un domn bătrân care căzu rănit. Poliția intră în palat și făcu o perchiziție. S'au găsit asupra celor prezenți în palat 8 revolvere încărcate, o armă Flaubert, patru buzdugane, cuțite mari de vânatoare etc. și înaintea unui geam era îngrămădit un morman de pietre. Patruzeci de mazziniani au fost arestați în localurile societății. Pe străzi au fost arestate alte 80 de persoane.

În definitiv însă tot păcatul italienilor consistă în faptul că vor să apere cu orice preț caracterul italian al orașului Triest. Acesta e și scopul mazzinianilor. Autoritățile însă procedează cu brutalitate căutând să înăbușe mișcarea națională italiană. Acesta e scopul adevărat al mișcărilor și volnicilor.

În ciuda dorințelor italiene ministrul instrucției Stügkh a declarat că »deocamdată« facultatea de drept italiană se va înființa în Viena, iar mai târziu pe teritoriul limbii italiene, deci nici atunci în Triest.

O convențiune comercială austro-bulgară. Prim-ministrul bulgar, Malinow, a avut alaltăieri o convorbire cu baronul de Aehrenthal. Convorbirea

celor doi bărbați de stat a avut ca obiect chestiuni economice. Malinow a declarat că Bulgaria încheind un tratat de comerț cu Austro-Ungaria, se va conduce exclusiv numai de interesele sale și nu și de cele ale Serbiei.

Advocații baroului din Tulcea către dna Vlad. Primum telegrama dela vale: *Dnei Anușa Vlad, prin ziarul »Tribuna«, Arad. Admiratori entuziasmați de patriotismul și curajul d-voastre, vă trimitem respectuoasele noastre felicitări și salutări.*

Advocații baroului orașului Tulcea: Achila Dimitriu, Nicolae Comșa, Mateescu Buzeu, Sebastian Teodorescu, Leonida Ioan, Alexandru Ionescu.

O întâlnire a țarului cu Majestatea Sa. O telegramă din Londra anunță, că țarul Nicolae se va întâlni către sfârșitul lunii August, în apropiere de Triest, cu Francisc Iosif. Se știe că țarul, după vizita sa în Anglia, la începutul lunii August va face cu Yachtul, Steaua Polară o călătorie mai lungă pe Marea-mediterană. Cu acest prilej țarul se va întâlni cu regele Italiei, Victor Emanuel și cu Gheorghe, regele Greciei. Știrea aceasta n'a fost încă confirmată din partea cercurilor diplomatice, dar nu se tăgăduiește faptul, că de prezent se urmează tratative cu privire la întvederea împăratului Francisc Iosif cu țarul Nicolae.

Situația politică.

Misiunea d-lui Lukács nu pare a fi zădărnicită cu totul. D. Justh a anunțat ieri în clubul partidului independist, că a avut o convorbire mai lungă cu d. Lukács, în urma căreia nu se pare exclusă o înțelegere între mandatarul coroanei și partidul independist. Frațiunea autonomiștilor crede că partidul independist ar putea să ia puterea în următoarele condițiuni: partidul se obligă să facă legea votului universal și se învoiește deocamdată cu un provizoriu al băncii, dar numai până la 1911, când se va înființa banca autonomă.

E întrebarea însă, dacă M. Sa va putea

copii aduceți-vă aminte de numele său, săpși-vă în gând chipul său ca să nu vi-se șteargă niciodată din minte și din inimă. Apropie-te, băiete. În numele regelui Italiei, îți dau medalia »Virtuții Civile«.

Un »ura« puternic zgudui tot palatul.

Primarul luă medalia de pe masă și o agăță de pieptul băiatului; apoi îl sărută.

Mama băiatului își duse o mână la ochi; tatăl său își lăsase bărbia în piept.

Primarul strânse mâna amândurora și luând decretul decorației, legat cu o panglică, îl dete mamei băiatului.

Pe urmă se întoarse spre băiat și-i zise:

— Amintirea acestei zile, atât de măreață pentru tine, atât de dragă pentru tatăl și mama ta, să te facă să mergi toată viața ta pe calea virtuții și a onoarei. Adio!

Primarul plecă. Muzica începu să cânte și credeam că totul se isprăvise, când iată că șirul de pompieri se desfăcu și un băiat de vreo 8 sau 9 ani trecu printre ei se repezi spre băiatul decorat și-i căzu în brațe.

Un alt ropot de aplauze și strigări de ura zguduiră palatul primăriei, cari toți au priceput că acel băiat era cel scăpat din riul Po, și care acum venea să mulțamească mântuitorului său.

Dupăce l-a sărutat, l-a apucat de un braț ca să iasă împreună cu el. Porniră: întâi cei doi băieți, după ei tatăl și mama celui cu decorația.

Treceau cu greu printre lume și se opreau mereu, căci toți, gardiști, băieți, soldați, femei, bărbați, se impingeau și se ridicau în vârful degetelor ca să vadă pe băiat. Lumea care era în calea lor, îi strângea mâna. Când au trecut pe dinaintea băieților de școală toți și-au luat pălăriile salutându-l. Băieții din Borgo Po făcură o gălăgie trăgându-l de mâni și de haine! și strigau:

— *Pin! trăiască Pin! Bravo Pinot!*

Băiatul a trecut pe lângă mine. Era roșu la față și vesel. Medalia avea panglica trei-culori: alb, roșu și verde. Mama sa plângea și râdea. Tatăl său își răsucea o mustață cu o mână care-i tremura ca de friguri.

Sus, dela ferestre și dela balcoane lumea se pleca și aplauda.

Când intrară sub portic, din balconul *Fetelor de militari* începu să cadă o ploaie de flori, pansule, vioarele, margherite, peste capul băiatului, a mamei și a tatălui-său. Multă lume începu săculeagă florile risipite de jos și să le dea mamei băiatului. Iar muzica, în fundul curței, cânta încet un cântec foarte frumos, care părea cântecul a mii de glasuri arginții cari se depărtau încet, pe malul unui râu.

Trad. de P. Robescu.

Boalele secrete!

scurgera, arderea, atât la bărbați cât și la femei, după cum o dovedesc scrisorile de recunoștință se vindcă foarte repede prin medicamentul „Gonotoi“. Acest medicament se bea. Prețul unei sticle 6 cor. comanda de 3 sticle cu 12 cor. se expediază franco. Se capătă pe lângă cea mai mare discrețiune dela Farmacia Salvator în Ruma nr. 1 (Slavonia). — — —

să primească această din urmă condițiune, înființarea băncii autonome la 1911.

Dacă nici pe baza asta nu se va putea face o înțelegere între Coroană și majoritate, atunci e foarte posibil, că rezolvirea crizei se va amâna până la toamnă, iar cabinetul Wekerle va fi încredințat și pe mai departe cu conducerea afacerilor.

O convorbire cu d. Lukács.

Fostul ministru de finanțe, care s-a întors ieri din Viena, a făcut în fața unui ziarist următoarele declarații:

E adevărat că am primit dela M. Sa încredințarea să negociez cu partidele. Dlui Kossuth i am făcut, în această calitate, unele propuneri concrete, pe cari însă d. Kossuth mi-le-a respins, în numele partidului. După acest răspuns negativ al d-lui Kossuth, situația mi-se pare foarte gravă. Acum totul depinde dela hotărârea M. Sale. Aș dori însă ca să domnească mai mult spirit de concilianță în Budapesta.

În împrejurările actuale numai două soluții sunt. Sau va rămânea și mai departe coaliția, în care caz va trebui să se fie de pact, și mai înainte de toate să realizeze reforma electorală. Sau va veni la putere partidul independist în condițiile propuse de mine. M. Sa a dat semne că are simțul constituțional, când împotriva convingerilor sale s'a hotărât să cheme la putere un partid, pentru care n'are simpatii. Acum e rândul independenților să-și facă datoria.

Cabinetul Wekerle.

Primul ministru Wekerle se va duce de-abia în săptămâna viitoare la Viena. Până atunci așteaptă să vadă cum se dezvoltă lucrurile în partidul independist. E probabil, că la proxima audiență cabinetul Wekerle va fi numit din nou. Coroana îl va încredința pe d. Wekerle să caute o soluție definitivă. Cea dintâi datorie a noului guvern de coaliție va fi să facă reforma electorală.

Se crede, că un cabinet Wekerle nu ar întâmpina multe greutăți. Opoziția ar fi însemnată de mică. Frațiunea autonomiștilor în frunte cu d. Justh nu poate număra mai mult de 50 de oameni. Dar dacă opoziția se va dovedi totuși mai mare, așa că situația să nu poată fi limpezită în curs de două săptămâni, în caz extrem M. Sa îl va încredința pe d. Lukács cu formarea unui cabinet imparlamentar.

Lukács, Justh și Apponyi.

Aseară în clubul partidului independist s'au petrecut iară lucruri, cari nu se uită curând. D. Justh a venit din vreme la club, unde a fost înconjurat de o mulțime de partizani. Numai decât s'a încins o discuție foarte aprinsă în jurul misiunii dlui Lukács. Spre marea surprindere a auditorului, d. Justh a făcut următoarele declarații.

Azi după prânz am avut o consfătuire lungă cu Lukács. M'a întrebat, că în ce condiții s'ar învoi partidul independist să ia puterea. I-am răspuns, că suntem dispuși să legiferăm votul universal, egal și secret și să ne mulțumim deocamdată cu un provizoriu al băncii, dacă ni-se va garanta, că până la 1911 putem înființa banca autonomă. — Situația e foarte gravă, dar cred că nu trebuie să ne pierdem răbdarea și nădejdele...

În timpul acesta a intrat în sală d. Apponyi, care s'a amestecat și el numaidecât în discuție:

— Eu nu aprob nici în formă nici în fond acțiunea lui Lukács, pentru că ea înseamnă o umilire a partidului. Cred, că nici nu merită să ne mai ocupăm de ea...

— Eu nu sunt de părerea asta — l'a întrerupt iritat d. Justh. — Un om al coroanei nu

poate fi desconsiderat cu atâta ușurință. Nu-i permis să înăsprim conflictul, prin aceea, că rupem orișice contact cu trimisul M. Sale. Noi și-așa nu mai putem rămânea în coaliție. Nu mai vrem să conlucrăm nici cu constituționalii și nici cu poporalii...

Incidentul acesta a făcut o impresie penibilă asupra auditorului. Aderenții dlui Justh sunt hotărâți să convoace cât mai curând o conferință a partidului independist.

Studentimea din Viena pentru d. Iorga.

Primum la redacție:

Studentimea română din Viena întrunită în 13 Iulie a luat poziție față de nejustificatul act de volnicie a guvernului austriac, prin care d. Iorga este expulsat de pe teritoriul provinciilor austriace.

D. președinte adhoc Zoppa deschide adunarea arătând scopul întrunirii și roagă pe cei prezenți să ia parte la discuții.

Din toate convorbirile se lămurește tot mai mult ideea că actul de expulsare nu privește numai persoana privată a dlui Iorga ci privește harnicul și savantul cercetător a trecutului românesc, acela care a pornit în timpul din urmă cu mai mult dor deșteptarea conștiinței naționale, chemând la o muncă mai înțepită pe toate terenele masele largi ale întregului neam și a accentuat unitatea noastră culturală.

Suntem de firma convingere că îndrumătorul nostru cultural n'a venit în conflict cu interesele de stat austriace și expulsarea lui însemnează un act de brutalitate și jignirea umanității noastre culturale, pe care nimenea n'o trage la îndoială.

S'au luat următoarele hotărâri:

Studentimea română dă expresie revoltei sale sufletești, protestând cu energie contra purcederii arbitrare a guvernului austriac, prin care numai pacea între popoarele vecine și conlocuitoare n'o poate asigura și decretează trimiterea unei scrisori de aderență dlui Iorga.

S'a ales o comisie, care a adus mulțumită și recunoștință dlui deputat Onciul, care a pășit într'un mod demn în cauza dlui Iorga.

S'au trimis apoi la toate zările românești telegrame de aderență la adresa dlui Iorga.

Viena, 15 Iunie 1909. Pentru comitetul executiv al studenției din Viena: N. Mintencu.

Discursul lui Bülow.

Cu prilejul citirii proiectelor de impozite suplimentare, în camera imperială a Germaniei, cancelarul Bülow a rostit un mare discurs, care oglindește situația politică actuală din Germania și deschide o perspectivă distinctă în viitorul politicii germane. Dăm la vale acest discurs, în resumat.

Principele de Bülow ia imediat cuvântul și începe prin a explica pozițiunea sa față de marile partide din Reichstag. Respinge acuzarea că n'ar fi ținut seamă, în negocieri, de centru, în chestiunile financiare. Pe de altă parte însă, cancelarul declară că nu ascunde că a socotit ca o datorie să facă ca și liberalii să participe la soluțiunea reformei impozitelor. Niciodată, a zis principele,

nu voi putea fi hotărât a governa excludând colaborația liberalilor. Nu m'am gândit a-mi apropia programul liberalilor, dar colaborarea partidelor liberale în marile alcătuirii legislative este absolut de dorit în interesul liniștei și dezvoltării sfinte a imperiului.

Cancelarul reamintește cum Bismarck, realizând uniunea germană a făcut nu numai pacea cu liberalii, dar a acordat încă o mare influență ideilor liberale atât în epoca de fundare a imperiului cât și în chestiunile de legislațiune, aceasta pentru că știa că ideea uniunii, ideea națională se născuse în cercurile liberale; ar fi o greșeală istorică și politică de a depărta dela legislațiune, dela viața noastră publică pe liberali. Dacă animozitățile câtorva membri ai aceluia partid s'au îndreptat împotriva mea, a zis cancelarul, și dacă s'au făcut insinuațiuni variate contra mea bănuind credința mea de aliat față de Austro-Ungaria și chiar credința mea față de împărat și casa sa, aceasta nu mă putea influența în păreriile mele; forța parlamentară a partidelor liberale nu corespundea cu forța și propagarea ideilor liberale din cauza caracterului doctrinar al grupului liberalilor din stânga, și în situațiunea actuală, a fost o mare greșeală, din chiar punctul de vedere al stângerii, că a refuzat să examineze propunerile bine cugetate ale guvernelor confederate în chestiunea impozitelor. Stânga, în diverse chestiuni de impozit, putea fi agrarofilă, rămânând totuși liberală. Programele îmbătrânesc; acum 30 de ani, acum 20 de ani chiar putea cineva să fie adversar al încercării consumat unei, astăzi trebuie să se recunoască că vindecarea boalei financiare de care suferim nu este cu puțință fără o puternică doză de impozite asupra alimentelor.

În această țară, unde nici un partid politic n'are o majoritate absolută, nici un partid nu poate cere, ca guvernul să se conducă exclusiv după părerea lui.

Nu pot iarăși, să mă plec partidului conservator. Dacă a fost la noi un ministru, care să știe să aprecieze importanța partidului conservator, acela am fost eu. Veți aștepta multă vreme, până să aveți din nou un cancelar care să favorizeze interesele conservatorilor și agrarienilor cu atâta consecință și atâta succes ca mine. Dar din linia prescrisă de interesul rațiunii de stat nu mă pot depărta, nici în favoarea partidului conservator. Partidul conservator își păgubește și-și neadmînd reclamățiunile justificate. Dacă impozitul asupra moștenirilor ar trebui părăsit, ar trebui să se găsească un impozit echivalent atingând diferite feluri de posesiuni. Atâta vreme cât un atare impozit nu este găsit, guvernele confederate au datoria să insiste asupra impozitului pe moșteniri și guvernele confederate sunt convinse, că un atare impozit, producând tot atâta, nu poate fi aliat.

Politica conservatoare contra impozitului pe venit poate fi consecință, dar consecința nu justifică greșelile politice. Partidul conservator își sapă singur groapa, dacă nu înțelege exigențele timpului și dacă nu părăsește de bună voie la timp pozițiunile cari nu mai pot fi apărate. Atitudinea partidului conservator în aceste mari chestiuni naționale va face o profundă impresiune asupra poporului german și ar putea provoca o rezistență periculoasă contra partidului conservator. Guvernul, căutând colaborarea partidelor conservatoare și liberale, a voit să obțină colaborarea liberarilor făcându-i să înțeleagă necesitățile politice actuale, dar a voit să conducă și pe conservatori spre o evoluțiune necesară, spre a preveni lupte, cari ar putea sdruncina în mod grav viața politică a Germaniei în viitor. Viitorul va dovedi că această idee era a unui om de stat.

Cancelarul a conchis zicând: de acord cu guvernele confederate, consider acum ca și înainte, ca un »nobile officium« ca o datorie de dreptate și o necesitate socială și politică, ca noile impozite să fie suportate în cea mai mare parte de cei ce dispun. Insist asupra impozitului pe mo-

Mașini de cusut, biciclete, motoare, mașini de scris, mașini agricole și gramofon, la

►► Mare atelier mechanic de reparaturi. ►►

Montare de sonerii electrice și reparare. Atelier de reparat mașini de scris și decusut, biciclete și motoară

Cu stimă: F a l k I m r e, K o l o z s v á r, str. Deák Ferencz nr. 30.

FALK IMRE se pot procura cu plătere în rate

șteniri, deoarece el izbește în mod proporțional orice fel de posesiune, pentru că face cu puțință gradațiunea după capacitatea productivă, pentru că răspunde unei cerințe de dreptate socială. Cu toate dificultățile situațiunii politice stăruind în speranța că spiritul de corp și sentimentele naționale și sociale vor fi victorioase asupra meschineriei certurilor de partide. În această speranță mă întărește țara, care mai curând sau mai târziu, va judeca aspru acele partide, care ar păgubi sau ar pune în pericol opera națională.

De săptămâni ziarele se agită pentru a ști, dacă plec sau rămân la postul meu. Rămân atâta timp cât Maiestatea Sa va socoti că colaborarea mea în politica externă și internă a țării este folositoare pentru imperiu și atâta timp cât voi crede că pot lucra în mod folositor. Dacă capăt convingerea că persoana mea este contrară marelui opere de reformă financiară, sau dacă evenimentele s'ar desfășura astfel ca să nu pot, sau să nu vreau să iau parte la ele, atunci îmi va fi cred cu puțință să conving pe Maiestatea Sa de oportunitatea retragerii mele.

(Vii aplauze pe băncile stângerii și ale naționaliilor liberali). Secretarul de stat Sydow a motivat apoi din nou proiectele guvernului.

D. Bassermann, național-liberal, a mulțumit dlui Bülow pentru programul său atât de clar. A respins imputarea de doctrinarism făcută liberalilor. Declară că ideea blocului este bună și sănătoasă, că va rămâne o pagină glorioasă în politica germană.

Din România.

Manevrele. D. Toma Stelian, ministru ad interim la război, a avut ieri o consfătuire cu dd. generali Gr. Crăniceanu, șeful statului major general al armatei, M. Boteanu, secretar general al ministrului de război și colonelul subintendent Zaharia. În această conferință s'a discutat asupra manevrelor ce urmau să aibă loc anul acesta și s'a decis, că, din considerațiuni bugetare, — sprijinite pe cheltuielile excepționale ocazionale anul acesta de reorganizarea artileriei — manevrele regale nu vor mai avea loc anul acesta. Se vor face dar numai concentrări pentru instrucția trupelor cu schimbul și a rezervelor și manevre locale de brigăzi. Singură cavaleria permanentă (roșiori) va face și anul acesta obșnuitele exerciții de război în Dobrogea. Aceste manevre vor avea loc probabil pe sfârșitul lui August, sub direcțiunea A. S. R. principelui Ferdinand, inspector general al cavaleriei și comandant al corpului 2 de armată.

Intrunirea comisiei parlamentare. Comisiunea parlamentară s'a întrunit ieri la ministerul de externe sub președinția dlui I. Brătianu. S'a discutat asupra echilibrării bugetului și s'au format subcomisiuni cari să studieze bugetele ministerelor și să facă astfel ca să se poată realiza economii în valoare de cinci milioane. Subcomisiunile își vor prezenta rapoartele la toamnă.

Concediile dlor miniștrii. În consiliul de miniștrii ținut ieri s'a luat o hotărâre asupra concediilor dlor miniștrii. S'a decis ca în primul rând să plece în concediu d-nii Haret și Costinescu, cărora le vor ține locul d-nii Morțun și Djuvara. După aceea vor pleca în concediu d-nii Brătianu și Djuvara.

Din Străinătate.

Mari fraude în Serbia. Se anunță din Serbin că populația Belgradului e foarte impresionată în urma descoperirii unor fraude dela diferite autorități ale statului.

La consulatul sârbesc din Uesküb s'a constatat o lipsă de 150.000 de dinari, tot astfel și la consulatul din Salonic. La cadastrul din Belgrad, s'au descoperit de asemenea însemnate fraude de timbre.

O alianță turco-română. Ziarului »Minerva« i-se anunță din Constantinopol: Un articol de fond al ziarului »Tasviri Efkiar«, al cărui editor este deputatul Tewfik Ebbuzia, pledează în favoarea unei alianțe turco-române.

Chestiunea Cretei. Zilele trecute o telegramă din Constantinopol anunța că Poarta e gata să cedeze Greciei insula Creta în schimbul unei desbăgubiri de 35 de milioane. Vestea aceasta și-a făcut turneul în întreaga presă europeană. Acum »Magdeburger Zeitung« află din Constantinopol următoarele:

Guvernul turcesc desminte știrea că Poarta ar fi învoită să cedeze Creta Greciei în schimbul unei despăgubiri. Adevărul este că Poarta a refuzat să primească despăgubirea ce i-s'a oferit din partea Greciei.

Intâlnirea dela Björkö. Ieri înainte de amiază a avut loc evenimentul de mare importanță în politica externă, întâlnirea împăratului Wilhelm cu țarul Nicolae pe insula Björkö, în apele finlandeze. Împăratul Wilhelm a sosit pe yachtul Hohenzollern. Țarul Nicolae i-a eșit într-o întâmpinare. Intâlnirea a avut un caracter foarte cordial. De pe yachtul Hohenzollern suveranii au trecut pe yachtul »Steaua Polară«, unde a avut loc prânzul. Suveranii s'au întreținut multă vreme împreună. La orele 6 societatea augustă a luat un ceai, după care împăratul Wilhelm a părăsit yachtul țarului.

În suita împăratului german se aflau secretarul de stat Schön, suplinitor pe cancelarul Bülow, care de prezent e reținut în camera imperială, și ambasadorul din Petersburg, Pourtales, — iar în suita țarului primul-ministru Stolypin și ministrul de externe Izvolsky. Intâlnirea a avut fără îndoială un caracter politic, urmările ei însă sunt de neprevăzut încă. Împăratul Wilhelm intimidase Rusia pe vremea conflictului austro-sârb, amenințându-o cu marea lui putere armată și silindu-o să bată în retragere fațăcu Austro-Ungaria. Împăratul Wilhelm voiește acum să concilieze pe ruși și să-i câștige iarăși pentru tripla alianță, ademenindu-i din tovarășia lor cu Anglia.

Vizita țarului în Anglia. Am anunțat că țarul Nicolae, după întrevăderea sa cu împăratul Wilhelm, va face o vizită în Anglia. Vizita aceasta însă nu deșteaptă deloc simpatiile poporului englez, care e atins neplăcut de întâlnirea țarului cu împăratul Germaniei rivale. Față cu rezonul ce a stârnit aceasta vizită, ministrul de externe englez a declarat că guvernul își ia toată răspunderea în ce privește vizita țarului. Iritațiunea spiritelor însă în ciuda acestei declarațiuni a ministrului crește mereu. Pe Duminecă se proiectează mari demonstrațiuni la Londra. În presă s'a pornit cu acest prilej o campanie violentă împotriva unei alianțe între Rusia și Anglia.

În ședința de alaltăieri a camerei deputaților,

socialiștii au provocat scene furtunoase pe tema vizitei țarului. Deputatul Thorne a interpelat guvernul în privința acestei vizite. Răspunzând la aceasta interpelare, secretarul de stat Grey a spus că, Anglia este datoare să primească pe țar în mod oficial ca și pe alți monarhi. Thorne s'a ridicat strigând: »Sper că țarul își va primi răsplata!« Fiind chemat la ordine, Thorne a părăsit sala în mijlocul unui tumult enorm, strigând: »Țarul este un neomenos«.

Un glas din Germania.

D. Lutz Korodi despre situația din Ungaria.

În numărul cel mai recent al marelui reviste din Berlin »Preussische Jahrbücher« cunoscutul profesor și publicist sas Lutz Korodi publică un interesant articol asupra situației politice din Ungaria. D. Korodi, se știe a fost profesor și deputat sas în Brașov, dar din pricina unei condamnări de un an ce i-a dictat justiția ungurească pentru »ațăfare« a trecut în Germania. Dânsul locuiește în Berlin și publică din timp în timp în numita revistă câte un articol de incizivă și judicioasă critică a politicii ungurești. Iată ce spune în amintitul articol.

După ce face rezumatul situației politice ungurești, conchide că elementul unguresc azi se simte slăbit în situația sa politică și caută noi aliați. Elementul german din Ungaria are deocamdată folos din situația asta, căci jignirea lui a mai slăbit încâtva. În două procese de ațăfare s'a pronunțat achitarea, s'au îngăduit reprezentații teatrale germane în Timișoara și adunările politice ale germanilor nu mai sunt oprite sau dizolvate. În Budapesta s'a deschis o școală germană pentru supușii germani. Ungurii vor să câștige sprijinul Germaniei în lupta lor contra Vienei.

Germanii, adaugă d. Korodi, ar primi bucuros mâna de împăcare, dacă împăcarea asta s'ar face în mod trainic și roditor pentru ei. Aici d. Korodi face unele declarații foarte importante.

»Un regim de preferință sinceră, dar unilaterală a germanilor din Ungaria, zice d-sa, se interzice însă prin natura constituției ungare; problema de naționalitate trebuie acolo rezolvită în întregime ei. Aceasta-i cu puțință numai printr-o largire generală a drepturilor politice«.

Între bărbații de stat unguri cari au fost întrebați de suveranul, d. Kristóffy a discutat chestiunea asta cu M. Sa. Ideia asta va deveni tot mai vitală și mai actuală. Ea va sfârși prin a se impune. M. Sa va concede și moștenitorului de tron o parte mereu crescândă în cârmuirea statului. În felul acesta, fără sguduiri năpraznice corabia statului va schimba cursul luând o nouă îndrumare a cărei venire o așteaptă milioanele de asupriți și robiți cu sete și cu căldură iar cei dela putere o adestă cu frică și cu cutremur.

Dacă târguiți din articolele anunțate în ziarul nostru, vă rugăm ca la comandă să amintiți unde ați citit aceste anunțuri.

Ministerul Finanțelor.
Direcțiunea Comptabilității Statului și a
Datoriei Publice.
Datoria Publică.

Nr. 23040. 20 Mai 1909.

Publicațiune.

A 7-a tragere la sorți a titlurilor de rentă 4% amortibilă din 1905 împrumutul de 100.000.000 lei va avea loc în ziua de 18 Iunie (1 Iulie) 1909 la orele 10 a. m. în sala specială a Ministerului de Finanțe, conform dispozițiilor stabilite prin regulamentul publicat în »Monitorul Oficial« Nr. 245 din 7 Februarie 1906.

La această tragere se vor amortiza titluri pentru o valoare nominală de Lei 581.000 în proporția următoare :

20 titluri de câte 5.000 Lei	100.000
70 » » » 2.500 »	175.000
145 » » » 1.000 »	145.000
322 » » » 500 »	161.000

557 titluri pentru o valoare nominală de Lei 581.000

Publicul este rugat a asista la tragere.

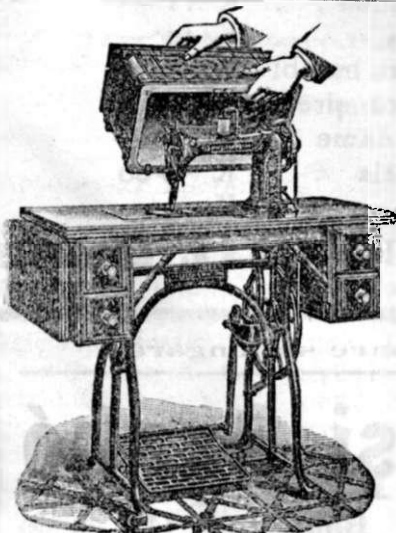
Directorul Comptabilității Gen. și a Datoriei Publ.
S. Quintescu.

Se caută

mai mulți **geometri tineri** pentru ridicări topografice și nivelmente, în delta Dunării. Doritorii au să dovedească prin certificat original, că au lucrat cel puțin **trei ani** la măsurarea catastrală ungară sau austriacă. Cei cari nu cunosc operațiunile cu instrumentul de nivel, vor fi introduși.

Plata lei 300 lunar și în afaceri oficiale cheltuieli de călătorie. Ofertele — scrise de ofertant în limba română — a se adresa inginerului **N. Șiclovan** la Administrația Pescărilor Statului din **Brăila**.

Cea mai veche prăvălie de mașini de cusut și biciclete din Ungaria-de-sud.

Distins în Timișoara la anul 1891 cu marea medalie de argint.

Fondat la 1880.

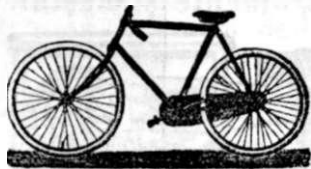
Reinhold ZOLLER

măiestru mecanic
FÉHERTEPLOM
Schillergasse 8.
lângă „Burg”.

Își recomandă on. public din

loc și provincie marele său atelier mecanic unde se repară tot felul de **mașini de cusut și biciclete**.

Ține în deposit cele mai bune biciclete noi, mașini de cusut și obiecte de casă și industrie, așa d. e. părți singurate de mașini și biciclete.

— — Prețuri moderate, serviciu prompt. — —

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI.

SITUAȚIUNE SUMARA

1908.		1909.		
31 Maiu.		23 Maiu.	30 Maiu.	
ACTIV				
128524961	90670961 Reserva metalică Aur 87506525	122415002	121694025	
1894318	37854000 „ Trate Aur 34187500	1429827	1473357	
73319873	Argint și diverse monete	62399347	57656670	
7878000	Portofoliu Român și Străin	29189053	29451187	
17595440	{ *) Impr. contra ef. publice 12479350	11999825	11999825	
11999699	{ „ „ „ „ in cont curent 16971837	15190531	15190531	
15550233	Fonduri publice	3161621	3161621	
3230621	Efectele fondului de rezervă	5972755	5972802	
5947930	„ „ „ amortisarea imob. și material	704783	704850	
690117	Imobili	785032	796479	
753011	Mobilier și Mașini de Imprimerie	108328990	107448190	
105350579	Cheltuieli de Administrațiune	—	—	
—	Deposite libere	11457739	10291728	
2424038	„ „ & provizoriu	27529558	29718272	
25977345	Compturi curinți	398564063	395559537	
401136165	Compturi de valori	12000000	12000000	
—	PASIV		26650782	26650782
12000000	Capital	3923808	3923808	
24850121	Fond de rezervă	246019530	243816180	
3664810	Fondul amortisării imobilelor și material	—	—	
253731800	Bilete de Bancă în circulațiune	1640953	1720577	
—	Bilete de Banca în circulațiune	—	—	
1538855	Profituri și perderi	108328990	107448190	
—	Dobânzi și beneficii diverse	398564063	395559537	
105350579	Compturi curinți	—	—	
401136165	„ „ „ & provizoriu	—	—	
—	Deposite de retras	—	—	
—	Deposite de retras	—	—	
—	Scomptul 5%. *) Dobânda 5 1/2%	—	—	

Crema Salvator cel mai bun cosmetic pentru mâni și față, contra piștrelor și a necurățărilor de pe față. 1 borcan 1 cor.

Pudra Salvator, apără fața de părleală și face pelea albă ca laptele. Albă, roză și erem, 1 cutie 1 coroană.

Săpun Salvator, în timpul cel mai scurt face pelea fină și fragedă. 1 bucată o coroană.

Praf de pele Salvator Nr. III. un medicament sigur contra sudării mânilor și a picioarelor, absolut nestricăcios. 1 cutie 1 coroană.

Soirt de vin (Franzbrandwein) Salvator. Un medicament de casă cunoscut care nu trebuie să lipsească din nici o casă. Se recomandă la orice răceală, durere de cap, migrenă, iunghiuri, reumă și ischios. Prețul unei sticle 1 coroană.

Schwedische Tropfen. (Picături de Șvedia) o doftorie probată contra boalelor de stomac. O sticlă originală 1 coroană.

Balsam pentru bătăături depărtează repede bătăături, pelea întărită sau negoi. Prețul unei sticle cu pensulă 70 fileri.

Toate aceste preparate sunt numai atunci veritabile, dacă sunt provăzute cu marca de scut «Salvator».

Comandele din provincă se execută prompt și cu băgare de seamă.

S. Mittelbach,
farmacia și drogheria la Salvator.
Zagrab
(Croatia).

Zénithul de gumă

deja după câteva zile s'a dovedit prin mil de scrisori de recunoștință dovedește că

specialitățile (preservative)

pe tru dame și domni, inventate sub numele Zenith sunt cele mai de încredere, nu strică sănătatea, oeeace eră defectul celor de până acum.

Prețul: 1 duzină de Zénith pentru domni 8 cor., 1 bucată Zénith pentru dame 7 cor.

La comandă vă rugăm să fiți atenți la numele Zénith, căci numai atunci e veritabil, dacă e provăzut cu marca Zénith. — Se trimite în străinătate și în țară pe lângă cea mai mare discreție, recom. și cu rambursă.

Agentura principală în Ungaria :

DEUTSCH IZIDOR
magazin de instrumente medicale și pentru îngrijirea bolnavilor.
Szabadka, Kossuth-u.

Celce dorește a avea RACHIE

ieftină,
FĂRĂ CĂZAN

acela să-și procure dela comerciantul **Radovan Popovits, în Ujvidék**

CARTEA

din care poate învăța cum să facă toa răchiurile și cum manipularea vinurilor

Prețul acestei cărți e 6 cor.

Tot așa vând materialul necesar cu praf cu t
Prețul pentru 100 litre 8 cor.

**Cel dintâlu atelier de pietri monumentale aranjat
cu putere electrică.**

GERSTENBREIN TAMÁS és TÁRSA măiestru de monumente
și pietri de ciment —
Fabricație proprie din marmoră, granit, labrador etc.

Din pietri de mormânt magazina se află în
Kolozsvár, Ferencz József-ut 25.

Cancelaria și magazinul central:

Kolozsvár, Dézsma-u. 21.

Telefon 662.

Filiale: Nagyvárad, Nagyszehen, Déva și Bănapatak.

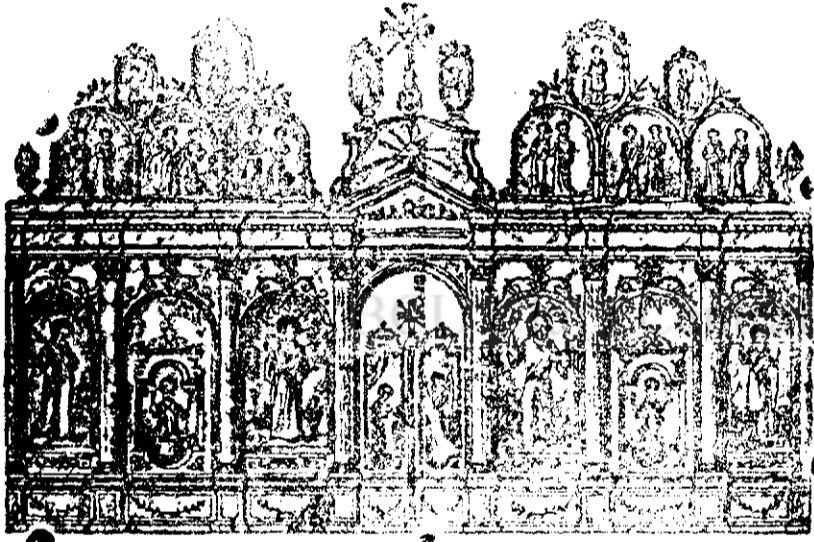

Cel mai mare institut de industrie artistică bis. din Ungaria.

Lewisch Robert

sculptor și arhitect de altare

Szombathely.

Face tot felul de mobilier de biserică, așa ca:

Iconostase și altare — statui de platră și lemn —
amvoane și scaune de spovedanie — sierați Domnu-
lui, grota Mariei de Lourđ — cristelnițe, icoane
de stațiune — sculptură în relief sau pictură —
străni — pictură de biserică și altare.

Renovează în stil altare vechi, amvoane și statui, aurește și marmorează.

Preț-curent, proiect de budget și planuri gratis. Dacă sunt chemat pentru
examinarea lucrului, mă duc ori-unde pe cheltuiala mea proprie.

— DROGUERIE. —

Dubiniewicz Oszkár

— comerciant de articole medicale, chimice și parfumuri. —

Kolozsvár, str. Deák-Ferencz nr. 8.

Chiag litr. 3 cor.

Aparate de fotografiat și tot ce se ține de ele, hârtii și articole
chimice, Aparate dela 8—200 cor.

Petrol-China cel mai bun mijloc contra
mătretei a căderii părului
și cărunțirii. Prețul Cor. 1-20.

HEINRICH KLEVERKAUS

fabrică de salamă și cârnăfării cu
instalație electrică

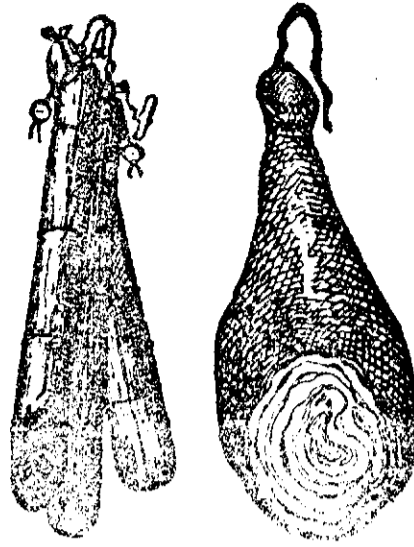
Brașov - Brassó, Hirschergasse 6.

Expedierea zilnică cu poșta și trenul
la toate stațiunile din țară și străinătate.

Cârnați proaspeți de 2-ori pe zi
**de Paris, sardelle, maieși,
cârnaței, cârnăfi de Frank-
furt și Braunschweig, etc.** —

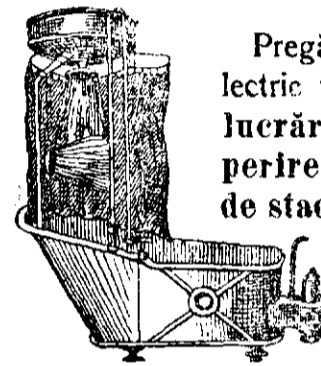
Preț-curent gratis și franco.

Expediază pe lângă rambursă și
unsoare de porc de prima
calitate în vase de 5 klg. cu prețul
de zi la oricare stațiune poștală.
Revânzătorii primesc rabat.

Makkay József, tinichigiu

Prăvălia: **Bocskay-ter 1 Cluj-Kolozsvár** Atelier: **Pap-utca 30.**

Pregătește în atelierul său cu motor e-
lectric tot felul de lucrări pentru zidiri,
lucrări de tînchea, infrumșetări, aco-
perire de biserici și turnuri, lucrări
de staemol turnat pentru infrumșetări
precum și pentru firme, căzi
de scaldat în toată forma. —

Telefon 807.

Fritsch & Conner

atelier de ghete.

Mediaș — Medgyes.

Lucru de mână garantat.

Ghete de șevro pentru domni . . . K 11—

» » box » » » » » K 11—

» » șevro pt dame cu bumbi K 10-50

» » » » » cu șirete K 9-50

Jumătăți de șevro pentru dame . . . K 8—

Ghete tari de muncitori dela . . . K 6-80

Ghete de copii dela K 3—

Material de I-a clasă.

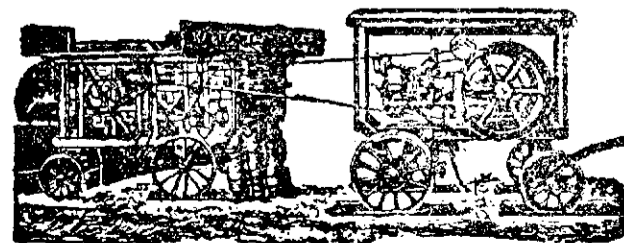
Prima firmă de motoare sudungară.

Schmerek și Szabó

© © Temesvár-Józsefváros, Bonnáz-u. 14. © ©

Recomandă motoare manate cu uleiu brut, benzin și
cu gaz de prima calitate, precum și ori-ce articole teh-
nice, uleiuri instrumente și mașini. Primește instalație

de mori pentru
măcinat. - Atelier
de reparat propriu!

Catalog de prețuri
se trimite gratuit
— și franco. —